

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

April.

4 årg. No 4.

LJUS I HEMMET.

—© 1882. ©—

Josef Ebert.

Josef Ebert eller en kamp för lifvet.

Niagarafallen finnas i floden af samma namn, som flyter från sjön Erie till sjön Ontario. Floden är ofvanför fallen betydligt bredare än nedanför de samma. En stor ö, kallad Goat Island, delar strömmen i två delar, hvilka kallas Amerikanska fallet och Hästskofallet. Det förra är sex fot högre än det senare. En pittoresk brygga förenar Goat Island med amerikanska stranden. Det rum som är ofvanför fallen, kallas Forsarne, för det förfärligt våldsamma sätt hvarmed vattnet brusar fram öfver dess klippiga bädd.

Hur ofantlig den vattenmängd är, som flyter ned för dessa vattenfall, kan man tänka sig, då det är bekant att de bilda den förnämsta delen af Lorenzoflodens vatten, innan denne förenar sig med Ottawa. Vattnet i forsarne, som brusar högljudt, bubblar och hväser då det rusar framåt med en kraft som ingen båt kan hejda; till dess det slutligen kastar sig ned i kitteln der nedanför. Ofvanom fallen är floden segelbar till sjön Erie.

Tre män voro sysselsatta med att lasta en liten båt med sand. Den yngste af desse, Josef Ebert, var en lång, liflig adertonårig gosse. Mot aftonen då deras arbete var fulländadt, rodde de ut med sin lilla båt för att fånga fisk till aftonmåltiden. Sällan hade de haft så god fångst, och de blefvo så upptagna derutaf, att de icke upptäckte att båten dref nedåt strömmen. En plötslig krängning af båten, då den upplyftes af en våg, kom dem att se upp, när de till sin fara upptäckte att de voro i de fruktansvärda forsarnes våld. Tillgripande årorna, arbetade de af alla krafter för att upphinna stranden. De skreko under sina förtviflade ansträngningar; vattnet tycktes hänfullt svara dem. En åra brast och lemnade dem ännu mera hjälplösa. Båten, som stötte mot en klippa, krossades i stycken, och nästa ögonblick tillslöts vattnet öfver tvenne af besättningen. Den ene, den unge Ebert, flöt ännu uppe, hastigt drifven framåt fallen, nedför hvilka han väl viste att ingen människa kunde komma med lifvet. Ännu några alnar återstodo innan han måste kastas nedför de

samma och aldrig mera synas till, då han fick se en timmerstock som satt mellan ett par klippor i strömmen. Han fattade med en förtviflad ansträngning tag i den samma och drog sig upp ur vattnet. Natten hade inbrutit; ingen skulle väl passera der förbi och hans röst kunde ej höras för vattenfallets brusande.

I morgongryningen upptäcktes han, ännu hängande sig fast dervid, ungefär på halfva vägen mellan bryggan som leder till Goat Island och Amerikanska fallet. Bryggan och de närgränsande stränderna voro snart fulla af ängsliga åskådare; ty en medmänniska full af ungdom och styrka, var här stadd i den förfärligaste fara. "Hur kan man rädda honom?" var frågan.

Han var så nära, att det nästan såg ut som en utsträckt hand skulle kunna rädda honom. Men de vilda forsarne brusade mellan honom och stranden, der den enda säkerheten kunde finnas. Hvar och en var ifrig i att göra bistånd, men i hela hopen fans ingen med den praktiska kunskap som satte honom i stånd till att gifva någon verksam hjälp i denna fara. Då och då såg man Ebert vandra omkring på klipporna som omgäfvade timmerstocken, såsom om han begrundade möjligheten att vada eller simma till stranden; men han vinkades tillbaka af åskådarna. En liten stark flottbro bildades slutligen hvilken man medelst rep lät flyta fram till honom. Alla väntade med ångest dess framkomst. Den flöt häftigt framåt — han nådde den nästan — om en minut kunde han vara räddad — då repet blef inveckladt emellan klipporna. Ett rop af sorg hördes från folkhopen. Sedan Ebert en stund betraktat flottbron gick han ned i vattnet, vadade framåt till dess han kunde nå repet, och lyckades efter mycken möda befria det från klipporna. Åskådarna jublade af glädje och ännu mer då de sågo honom manligt bogsera flottbron ur den starka strömmen till sin säkerhetsort. Då han nu gjort sig fast vid flottbron medelst rep, som för detta ändamål voro fästade vid den samma, gjorde han tecken till att han var redo att börja sin förskräckliga resa. De som styrde flottbron, halade den framåt inom ett kort afstånd från några små öar, förenade med Goat Island; — men repen togo fast någonstädes och flottbron låg orörlig i den vildaste delen af forsarne. Nu undslapp åskådarna ett skrik, en lång, högljudd suck af medömkan och förtviflan. Förgäfves halade

de repet, under det de fruktade att det skulle sönderskäras af klipporna; icke heller vågade Ebert röra sig, emedan han befarade att spolas ned från flottbron. Men der funnos många hjertan som voro ifriga för att rädda honom, fastän ingen kunde uttänka ett medel.

En båt, som fördes öfver land, utsattes nu, vid hvilken ett starkt tåg var fästadt; och en frivillig stötte tappert ut den från ön, så långt han kunde våga mot den unge mannen. "Mod, Ebert, mod, min gosse!" ropade han, "vi vilja kasta ut ett rep till dig; och om du vill göra dig fast dervid, skola vi hala dig framåt stranden." Men Ebert skakade på hufvudet, ty han fruktade att han kunde spolas ut ifrån flottbron, under det han försökte fatta tag i repet. Flera planer uttänktes men öfvergåfvos såsom outförbara.

Slutligen fick man veta, att en räddningsbåt blifvit efterskickad från Buffalo; och man anmärkte, att om Ebert stannat på sin första tillflyktsort, kunde han hafva undvikit den stora fara, i hvilken han nu råkade.

Räddningsbåten kom; den utsattes under hopens jubelrop och släpptes långsamt ned medelst en lina åt det håll der Ebert befann sig på flottbron. Nu är det tid för ynglingen att samla alla sina krafter! Inom ett ögonblick väntar han att fatta tag i båten och räddas. Han kastar af de rep hvarmed han varit fästad vid flottbron. Åskådarna hålla andan af ängslig förbidan. Skall båten nå honom eller krossas i stycken i det förfärligt upprörda vattnet? Den flyter framåt. Den vidrör sjelfva flottbron. Ebert ser den; det mod, för hvilket han hela denna fasansfulla dag utmärkt sig, återupplifvas inom honom. Ett jubelrop höres — alla tro att han är i säkerhet. Han försöker hoppa ned i båten. Hvad betyder likväl det fasans rop som undfaller folkhopen? O, han har mistat sitt mål! Båten glider bort från honom och han faller hufvudstupa ned i strömmen. Men han är ännu icke förlorad; han stiger upp till vattenytan; hans fot vidrör en klippa och han springer med förtvivlans sista bemödanden mot stranden, i det han gör tre eller fyra nästan öfvermenskliga hopp. Lika många till och han är räddad, men tyvärr — vattnet blir djupare — han simmar ånyo — han simmar kraftigt efter alla sina svåra ansträngningar. Lifvet är ljuft, och Ebert har lif, ungdom och styrka.

Han synes till och med begifva sig af mot den häftiga strömmen. Men vattnen voro honom för mäktiga; hans krafter svika, simtagen bli svagare. Han drager sig långsamt tillbaka från stranden, under det hans utspända ögonstenar fästas på dem, som ville rädda honom, men icke kunde. Nu föres han baklänges fram mot den vildare delen af strömmen. Allt hopp har flytt. Hastigare och hastigare föres han fram mot kanten af den förfärliga afgrunden. Åskådarna stå förstelnade vid denna syn. Han kämpar likväl ännu — ännu full af lif och kraft når han sjelfva randen; och sedan, såsom för att kasta ännu en blick på den värld han skall lemna, hoppar han högt upp ur vattnet, med armarne i förtvivlan höjda öfver hufvudet. Derefter uppgifver han ett sista fasans rop, som höres öfver vattenfallets beständiga brus. Han faller åter baklänges och döljes i nästa ögonblick för alltid för människors blickar, bland de vildt skummande vattnen, som med förfärlig kraft rusa ned i den alltid sjudande kitteln der nedanføre. Långsamt och med sorgsna hjertan sprida sig åskådarna och skiljas från hvarandra. En medmänniska har blifvit tagen ifrån dem!

Läsare, är det möjligt för dig att hafva läst denna berättelse utan intresse för den unge Eberts öde, utan sorg öfver att en så hård kamp om lifvet skulle vara fåfäng? Låt mig erinra dig om, att den nyss beskrifna scenen ingifver viktiga tankar och frågor angående dig sjelf!

Är du vaken för din fara? Det fins tyvärr sådane som ingenting väcker. Varningar och böner ha ingen verkan på dem. De lefva och dö i ett tillstånd af andlig känslolöshet. Men jag hoppas att du icke är bland desse, utan mera lik den unge Ebert. Du *vet om* din fara och kämpar kanske med hela en uppväckt själs allvar och kraft för lifvet. Du ropar om nåd och frälsning; du beder om kraft att med enfaldig tro kasta dig på Frälsaren. Då skall din kamp icke vara fåfäng. Jesus är icke blott *mäktig* att, till det yttersta frälsa dem som genom honom komma till Gud, utan han är lika *villig* som *mäktig*. Han dog, på det hans dyra blod måtte rena oss från all synd; och han lefver för att genom sin helige Andes nåd sätta syndare i stånd att tro på honom och bli frälsta.

Litet om Turkiet.

Det europeiska Turkiet har under de senare åren ofta nämnts i svenska tidningar; men sällan på ett fördelaktigt sätt. Det rykte turken fått om sig i Luthers skrifter, synes ännu med skäl bibehållas, och vår tanke om detta folk är att det är otillförlitligt, hatfullt och hårdt mot alla, som stå utom deras religion, den muhamedanska.

sitt lifs studium. Sålunda uppkommo de skriftlärde äfven bland turkarne, åt hvilka lagtolkningen och gudstjensten anförtröddes.

Koranens lära kallas Islam och hennes bekännare Moslim. Hon lär strängt om en person i gudomen, en fast tro på ett oundvikligt öde, på ett sinligt paradiset och på Mahomed, hennes profet.

Slafveri tillåtes i alla mahomedanska länder; endast det är antaget som grundsats, att ingen friboren muselman kan göras till slaf, och att en slaf, om han antager Islam, vanligen blir

Konstantinopel.

Landet är bördigt och kunde blifva ett af världens lyckigaste land, om folket egde Kristi religion i stället för Mahomed's. Som det nu är, försummas jorden och människorna lefva i lätja och liderlighet. Qvinnan står på en mycket låg ståndpunkt och säljes ofta till den högstbjudande, innestänges i harem, der en man kan hålla flera hustrur, om han är förmögen nog att föda och kläda dem.

Koranen är för turkarne en vägvisare i alla frågor, som röra deras enskilda och offentliga lif. Man har dock funnit att hon behöfver förklaras. Denna förklaring lemnades till en början af lärda män, som gjorde koranen till

fri. Sultanen är vanligen både andlig och världslig styresman.

Turkiska språket är af mycket ringare anseende än det persiska eller arabiska, och utgör en blandning af åtskilliga dialekter, och eger hvarken det väljud eller den kraft som de andra orientaliska språken.

Den förnämsta staden, tillika hufvudstaden i europeiska Turkiet, är Konstantinopel, så kallad efter Konstantin, dess grundläggare. Dess läge är det skönaste och åsynen deraf är storartad, synnerligen från sjösidan. Kommer man in i den, blir man snart obehagligt öfverraskad af att finna smala, smutsiga gator

och man ser med ens, att den ännu är hvad den alltid varit, ett passande tillhåll för pest och smittosamma sjukdomar. Och turkarne göra ingenting för att med tjenliga medel motverka detta onda, ty detta anse de vore att gudlöst strida emot Guds beslut och mot ett oundvikligt öde.

Seraljen, sultanens palats, har en half svensk mils omkrets och bebos af 10,000 menniskor. Hufvudingången kallas *Höga porten*.

I Konstantinopel fins Sofia-moskén, bygd i sjuet århundradet af Justinianus, 40 offentliga bibliotek, flere högskolor och öfver 1,200 folkskolor, 300 offentliga bad, flera vattenledningar, basarer, slafmarknader, der unga qvinnor säljas, ypperliga verkstäder för juveler, vapen, saffian m. m. Den är en vigtig handelsstad och har en förträfflig hamn, kallad *Gyllene hornet*.

President James Garfield.

(Forts.)

Då skolterminen var slut kom han, på skol-föreståndarens tillrådan, att tänka på att undervisa, i stället för att arbeta med landtbruket, och sökte därför anställning såsom skollärare. Efter en lång vandring från by till by kom han hem nedstämd och besviken i sin förväntan. Hans moder tröstade honom sägande: "Kanske har Gud något bättre för dig i förvar; det är ej värdt att du faller modet, sedan du öfvervunnit så många svårigheter." Morgonen derpå, innan han stigit upp, kom en man och bad honom öfvertaga skolan i distriktet, der hans moder bodde. Om detta var det bättre, som försynen hade i förvar åt honom, så kunde han åtminstone icke nu se det så. Barnen voro råa och ostyriga och skolan hade fått ett dåligt rykte om sig. "Alla i skolan känna mig," sade han på ett tvekande sätt till mannen, som blifvit af en komité sänd att underhandla med honom. Denne svarade: "Ja visst känna de dig, och de veta att du kan piska upp dem allihopa utan någon svårighet, om du skulle vilja det; och du är rätte personen att öfvertaga skolan. Pojkarne ha kört bort läraren under två vintrar å rad, och jag önskar få någon, som kan hålla styr på dem, äfven om han ej kan göra mera än att stå öfver dem med käppen. Att piska upp dem

allesamman skulle göra dem godt. Hvad säger du härom? Vi betala dig tolf dollar i månaden och fritt underhåll." Han rådfrågade sin morbror Boynton, som svarade: "det är just här, James, som du skall börja din skola såsom Jim Garfield; om du kan sedan sluta den vid terminens utgång såsom herr Garfield, så har du vunnit ditt anseende såsom lärare, och du kommer att göra mera godt än i någon annan skola i hela staten Ohio." På detta sätt uppmuntrad började han företaget. Han förbättrade både skola och lärjungar, och barnens föräldrar gäfvon honom det vittnesbörd, att han var den bästa lärare de haft.

Hans omvändelse till Herren Kristus.

Under den tid han var anställd såsom skollärare, tillbringade han sina söndagar i sin moders hem och i sällskap med henne bevistade han gudstjänsterna hos de s. k. Disciples (lärjungarne). De hade en begåfvad predikant, som egde en synnerlig förmåga att framställa saken på ett klart och kraftfullt sätt. Han vann Garfields aktning, som kände sig mycket påverkad af predikantens ord. Och slutligen öfverlemnade sig den unge mannen åt Frälsaren med både kropp, själ och ande, för att helt tillhöra och tjena honom. Ingen tviflade på upprigtigheten af denna förändring hos honom. Hans moders hjerta uppfylldes med tacksamhet. Hon såg, och så gjorde han, den bättre delen, som Herren hade i förvar åt honom, i det han blifvit sänd hem och sålunda kommit under kristligt inflytande och blifvit förd till sanningens kunskap, att han nu kunde fröjdas i sin Frälsares kärlek. Då han återvände till seminariet förenade han sig med lärjungarnes församling i Orange. Han blef en verksam kristen der på trakten; han talade på bönemötena, och uppmanade andra att lemna sig åt Herren. Han började snart att tala ordet offentligen och det med en naturlig vältalighet och kraft, som vann allas hjertan; och man ansåg att han borde bli en ordets förkunnare. Men Gud hade ett annat verk för honom att utföra.

Student, lärare, timmerman etc.

Vid slutet af sin studietid vid seminariet blef James Garfield bekant med en ung man, som studerade vid ett institut, tillhörande Lärjungarnes samfund och ämnadt att bereda ungdomlingar för att gå till något universitet och der

fullborda deras studier. Detta sammanträffande var medel till en ny vändpunkt i Garfields lif, liksom en annan händelse hade varit förut. Han utrönte genom samtal med denne student, att det ej skulle kosta honom mera att studera der, än i Geauga seminarium. I augusti 1851 kom han till Hiram och anhöll med ens om att få sopa lärosalarne och ringa klockan vid lexläsningarnes början — med andra ord, att tjena som vaktmästare vid institutet — det enda embete som han någonsin sökte i hela sin lifstid. Han bad att få bli anställd på prof i fjorton dagar och han lofvade att, om han ej gjorde sina sysslor till styrelsens belåtenhet, skulle han afstå derifrån vid första påminnelse från deras sida. Få män vid nitton års ålder skulle vara villiga att på sådana vilkor ingå i en högre läroanstalt. Men unge Garfield ansåg intet arbete under sin värdighet, hvilket kunde bidraga till att han fick en ordentlig uppfostran. Det var tvenne ting, som han synnerligen afskydde — att komma i skuld och ligga sin moder eller allmän välgörenhet till last; och han gjorde intetdera. Utom denna tjänst, åtog han sig att på lediga stunder arbeta för en timmerman, och han sade: "det har alltid lyckats mig att få arbete, sedan jag började anlita mina egna resurser." Vi behöfva knappast nämna att han fullgjorde sina sysslor väl såsom vaktmästare vid institutet. Det var hans regel att göra allt så fullständigt och väl som möjligt, så att en af hans medstudenter yttrade till honom: "Jim, jag ser att du sopar lika bra som du uppläser dina lexor." "Hvarför skulle jag icke det? Det är lika viktigt att sopa väl som att lära sin grekiska lexä väl, båda delarne böra göras ordentligt. Jag skulle ej kunna fördraga att se ett golf dåligt sopadt. Och lika litet kan jag fördraga att kunna min lexä dåligt." Han gjorde sådana framsteg i sina studier att han blef det andra året tillsatt såsom biträdande lärare i engelska afdelningen och i de döda språken. Från den dagen upphörde han med att sopa golven i lärosalarne. Studenterna sade skämtande, att Garfield tillsattes såsom lärare af rektorn för att belysa dennes berömda predikan öfver texten: "hvad din hand finner att göra, gör det med all din magt." De sade: "han predikar och Jim praktiserar; och ingen vid institutet kunde be- tvifla sanningen af hvad han predikat, så länge

Jim fans vid institutet." Vid lediga stunder fortsatte han likväl att arbeta som timmerman och förtjenade penningar för att ha i framtiden att hjälpa sig med, då han komme att studera vid universitetet, hvilket han beslutat göra.

Lekmannapredikant och politisk talare.

Under alla dessa olika göromål glömde Garfield aldrig att han var en kristen och det ansvar han var skyldig sin Herre och mästare. Han gjorde sig nära bekant med Herrens folk och tog del i deras möten samt sökte enskildt och offentligt med vittnesbörd om Herren inverka på sina kamrater i skolan. Vid ett tillfälle efterskickades han i all hast för att taga del i ett politiskt möte, emedan den väntade talaren hade blifvit hindrad att infinna sig. Budet kom till honom då han var på bönemötet. Rektorn märkte ej hvad som var fråga om, innan Garfield var nära dörren färdig att gå, och ropade då: "gå ej James." Men snart ändrade han sig och sade till församlingen: "låt honom gå, den pojken kommer en dag att bli Förenta staternas president." Hans religiösa tal var originelt, friskt och kraftigt, mera så än hvad var vanligt höra, äfven af äldre predikanter der på trakten. Han tycktes frambära lif och eld från sitt eget hjerta, berördt med brinnande kol från Herrens altare. Hans ord flöto klara och kraftfulla som en jenn flod. Hans åhörare brukade säga: "han talar lika lätt som han andas."

Vid denna tid var det fråga om att lagen om återställandet af rymda slafvar skulle antagas i kongressen. Som Garfield hatade slafveriet af hela sin själ trädde han upp bland folket och klandrade den som framställt motionen och de som understödde den, och han vann allt folkets sympati på sin sida. "Det är," sade han, "ett förbund med döden och ett samverkande med helvetet, att vilja införa en sådan lag. De förslafvades och förtrycktes rop skall vädja till den allsmäktige om hämd liksom Abels blod. Den gudomliga vredens åskstråle skall söndersplöttra slafveriets knastiga träd och lemna hvarken rötter eller grenar kvar."

Så skedde det äfven, som hvar och en vet.

Hans förlofning.

Medan han var i Geauga seminarium var der en fröken Lucretia Randolph, en stilla

anspråkslös flicka, som studerade på samma tid som han. Han var ej af det slags pojkar som höll mycket sällskap med flickor, och han var för mycket tillbakadragen för att bli riktigt omtyckt af dem. Men fröken R:s behagliga sätt och ovanliga gåfvor gjorde på honom ett behagligt intryck. Någon vidare bekantskap dem emellan knöts ej vid denna tid, utan de skildes åt alldeles okunniga om hvad som skulle hända i framtiden. Då han blef biträdande lärare i Hiram, hvem skulle han få såsom student i grekiska klassen, om icke fröken Randolph? Hennes fader hade flyttat till den trakten, på det hon måtte få fullborda sina studier der vid institutet. Garfield tänkte likväl icke vidare på henne än som en flitig och skicklig qvinna, hvilken vann allas aktning för sin framgång i sina studier. Han drogs så småningom till henne och deras inbördes sympati gjorde att de förlovades — han var då tjugotvå år och hon ett år yngre. Hvilken skatt denna qvinna var, har sedan dess nogsamnt bevisats. Genom sitt behagliga sätt, sin rika begåfning, sitt ädla hjerta, sin visa självbeherskning, och sin stora förmåga att bära både medgång och motgång, glädje och sorg, har hon blifvit ett föredöme för alla andra och framstått som en ädel typ af den puritanska karaktären.

(Forts.)

Mormors gåfva.

Snart skeppet skall segla på stormigt haf,
Och gossen från hemmet skall ge sig af;
Till mormor han skyndar och afsked tar,
Och sedan som sjöman i skutan far.

Med blandade känslor den gamla ser
I ynglingens öga, hvars blick sänks ner;
På kinderna rullar nu tår efter tår,
Då stum och försagd han hos mormor står.

Med darrande stämma han ber farväl,
Hon svarar: "min gosse, glöm ej din själ;
Här ger jag, fast fattig, dig nu en skatt,
Ett ljus, som dig leder i storm och natt.

Kanhända vi aldrig mer träffas här,
Men följ denna bok, och vi mötas, der
Ej haf eller länder oss skilja åt,
Der synden ej finnes, ej sorg och gråt."

Och bibeln, den gåfvan, som gossen fick,
Mäntro han den glömde så snart han gick.

Nej, kär som den var från hans mormors hand
Han hade den med sig på haf och land.

Och nu, såsom gammal den boken är
För honom allt mera dyr och kär;
Ju mera han närmar sig död och graf
Dess mera den blifver hans käpp och staf

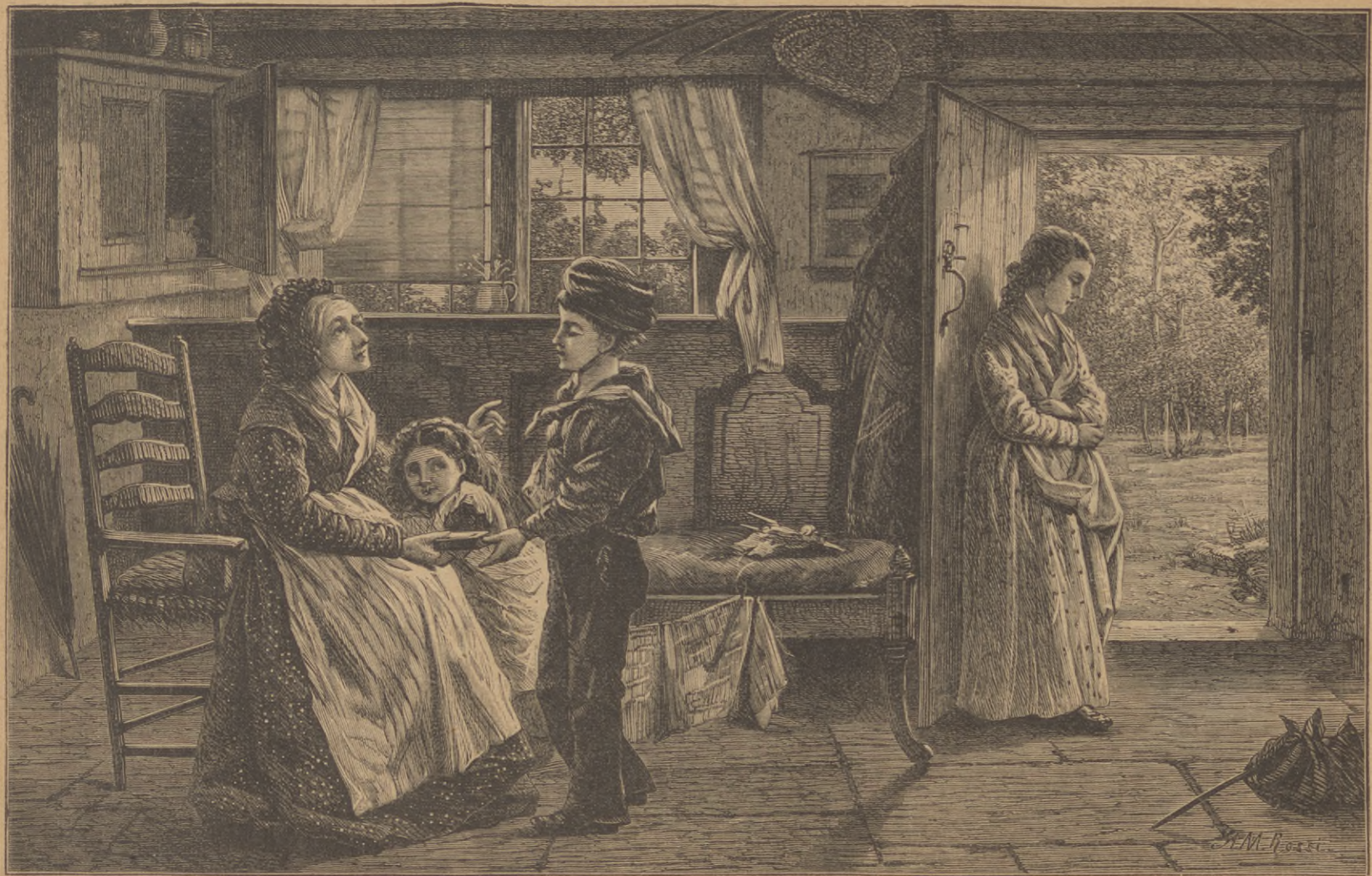
Fordom och nu.

Af komminister R—s.

"I voren fordom mörker; men
nu ären I ljus i Herren, vanden
dren såsom ljusens barn." Ef.
5: 8.

Aposteln gifver i de anförda orden sitt brefs läsare allra först en erinran om hvad de hade varit, och sedan gifver han dem ett hugneligt vittnesbörd om, hvad de genom nåden blifvit. Att vara mörker är en sammanfattning af allt, som vi uttrycka med ordet "ondt," icke allenast med afseende på det närvarande, utan också med afseende på det tillkommande, emedan deruti inbegripes grunden till evig fördömelse, så att den som befinnes vara "mörker" icke kan komma till Gud, som är "ljus," "och intet mörker är i Honom." Dock skola vi icke mena, att aposteln, när han erinrar sitt brefs läsare om att de hade varit mörker, ville förebrå och tillvita dem därför; nej, derifrån hindrade honom den Helige Ande, som styrde hans hjerta, och därför äfven ledde hans ord; emedan "hvaraf hjertat fullt är, deraf talar munnen," enligt hjerteransakarens egen försäkran. Denna erinran skedde fastmer, för att fästa uppmärksamheten på, huru stora ting Herren hade uträttat genom att verka en sådan förändring. Afsigten var ock att uppmana till Guds lof för den skedda förändringen, hvilket lof uttryckes med att "vandra såsom ljusens barn," hvilket är en motsats till att vara stallbröder med otrons barn, öfver hvilka Guds vrede plägar komma för deras fåfånga ord, hvarmed de förföra andra. Aposteln hade den glädjen att framställa det olycksaliga tillståndet, då hans brefs läsare voro mörker, såsom ett förflutet. I voren, säger han, fordom mörker. O, hvilken glädje var icke detta för hans af Kristi kärlek brinnande hjerta! De hade upphört att vara mörker; men hade blifvit ljus i Herran. När de voro mörker, voro de enligt sakens inre

Mormors gåfva.

natur, skiljde ifrån Herren; ty mörkret och ljuset hafva icke någon delaktighet med hvarandra. När vi se oss omkring, så finna vi stora hopar af sådana, som tydligen visa, att de äro mörker. En stor mängd ligger ned-sänkt i uppenbara synder och laster, såsom dryckenskap, lösaktighet af olika slag, gröfre och finare, svordom, högmod, girighet m. m. Sådana finnas icke blott bland dem, som förklara, att de icke vilja tillhöra något kyrkosamfund; utan just inom den kyrkan, der man, framför allt berömmar sig af "rent ord" och "rena sakramenter," finnas sådana i tusental. Att så är förhållandet, dertill bidrager icke minst det, att så många som säga sig hafva ljuset inom sig göra så ytterst litet, för att låta det blifva verksamt till sina medåterlöstas uttagande ifrån mörkret och deras lockande till ljuset. När så ljuset, tvärt emot Herrens uttryckliga förbud, blir satt under skäppan, blir undångömdt i stället för att, efter Herrens bestämda befallning, sättas på ljusastakan till att lysa dem, som i huset äro, så försvagas dess kraft hos den, som blifvit dermed begåfvad, och det är fara värdt att det hos mängden af sådan orsak slocknar. När och om så sker, så är det en Guds rättfärdighetsdom, som deruti uppenbarar sig. Men låtom oss hvar för sig gå in uti våra hjertan, och dernäst i våra hem, ransakande, huru der står till, hvilketdera som är rådande hos oss sjelfva och vår närmaste omgifning, mörkret eller ljuset. Skilnaden dem emellan är så stor, olikheten är så märkbar, att de icke kunna blifva fördolda hvarken för personen sjelf eller för andra. Äfven skrymtare kunna icke alltid undgå att känna en viss oro deröfver, att de äro mörker under det de söka att alltmer befästa sig sjelfva uti det falska hoppet och söka öfvertala andra att tro, att de skulle vara ljus i Herranom. Vi vilja nu sammanfatta betraktelsen i tvenne punkter:

1. Huru det tillgår, att de, som varit mörker, blifva ljus i Herren.

De, som äro mörker, kunna icke sjelfva förvandla sig sig till ljusets barn. Sig sjelfva lemnade blifva de tvärtom alltmer och mer förmörkade till förståndet och viljan, hvarigenom ock känslan för allt sant, rätt, godt och skönt, det anständiga och passande, allt mer och mer förslöas. Det förhåller sig med det andeliga ljuset likasom med det lekamliga i

förevarande fall: det är uppsökande. Det är icke de skapade varelserna på jorden, som draga solstrålarna till sitt välbefinnande; utan dessa strålar komma af sig sjelfva, enligt Guds i skapelsen gjorda nådefulla inrättning. Om så icke skedde, skulle de skapade varelserna förgås i mörker. Med allt sitt bemödande skulle de icke kunna frambringa den allra minsta ljusstrimma. På ett liknande sätt tillgår det, då de, som varit mörker, blifva ljusets barn, hvilket är detsamma som att blifva Guds barn, hvilket vår Frälsare sjelf och bland apostlarna isynnerhet kärlekslärjungen Johannes ofta uttrycker med att "födas på nytt." Nu vittnar Herren Jesus om sig: "Jag är verdens ljus," och tillägger: "den mig följer, han skall icke vandra i mörkret, utan han skall hafva lifvets ljus." Men nu har Herren Kristus kommit till jorden icke blott, för att der göra ett kort besök. Nej, hans närvaro har genom hans himmelsfärd blott blifvit annorlunda. Se, sade Herren före sin himmelsfärd, Jag är när eder alla dagar intill verdens ände. Denna närvaro är nu andelig; men därför är den ock tillräcklig för alla människor på en gång öfver hela jordklotet. Han lyser såsom rättfärdighetens sol ifrån den ena till den andra polen, likasom han vid sin sista tillkommelse skall ses af alla såsom domare därför, att han en gång kommit, till att blifva allas frälsare.

Men, för att förvandla alla dem, som äro mörker, hvilket alla äro i sig sjelfva, redan tillfölje af arfsynden, har han gifvit oss sitt ord och sina sakramenter, hvarmed han låter den Helige Ande vara verksam, till att fördrifva mörkret utur syndares hjertan. Den Guds röst, som innehålles i samvetet får nytt lif genom den i lagen dels bjudande, dels förbjudande, och i evangelium till Jesum kallande, vänligt inbjudande nåderösten. Den ena strålen efter den andra intränger i själen och begynner skingra otros-, vantros- och vilfarelses-mörkret, så att den, som förut alls icke sett, utan varit helt och hållet andeligen blind, begynner att se något, fastän mycket bristfälligt. Sedermera vidgar sig synkretsen allt mer och mer, när det ifrån början skänkta och emottagna ljuset påaktas med tillbörlig uppmärksamhet och i lydnad efterföljes, så att det icke stannar vid en blott förstånds-betraktelse, utan denna blifver en hjerteangelägenhet. Genom

det lagiska ordet uppgår det ljuset, att synden förtjenar fördömsen, och att denna sanning gäller icke blott om sådana mörksens gerningar, som den borgerliga lagen straffar och hyfsade verldsbarn anse för skamliga; utan att häruti också innefattas sådant som verldsbarnen ifrigt försvara såsom likgiltiga saker, såsom oskyldigt t. ex. teaterväsendet, dans af äldre personer o. s. v. Det sålunda uppgångna ljuset vill dock icke stanna med att belysa en och annan del af vårt väsende, det vill i dess rätta gestalt framställa hela dess personliga beskaffenhet, och visa huru denna är i grunden förderfvad och utgör raka motsatsen till hvad det skulle vara. Sådan öfvertygelse är nödvändig, om der skall i själen uppkomma ett redligt frälsningsbegär; ty ett sådant uppkommer först då, när alla falska stöd äro undanryckta och lemnade. Till dessa falska stöd höra icke minst sjelfva gudaktighetsöfningarna, så länge det andeliga mörkret är rådande. Man litar då åtminstone till en del på flit i Guds ords läsande, hörande, en begynnelseändring i lefvernet, bortläggandet af en och annan synd t. ex. svordom, dryckenskap m. m., man tröstar sig ock af någon återhållsamhet i vissa synder, fastän man ännu icke helt öfvergifvit dem. Ty se, mörkret har ock sina grader. Men ljusets verksamhet går derpå ut, att all plantering, som den himmelske Fadren icke planterat hafver, skall uppräckas med rötterna. Salighetshoppet måste byggas på den salighetsgrunden, som Gud har lagt, om det icke skall omsider befinnas bedrägligt och komma på skam. Den sanna salighetsgrunden är Jesus Kristus allena. Derfor går ljusets verksamhet derpå ut, att alla skola tro på honom och derigenom komma till åtnjutande af det lifvet, hvilket från honom utgår i sammanhang dermed, att han är verldens Gud. Hela skriften igenom går därför en öfvertygande och lockande inbjudning att komma till Kristus såsom medlaren emellan Gud och oss, och taga af hans fullhet nåd för nåd eller den ena nådebevisningen efter den andra; ty denna fullheten förminskas aldrig genom meddelande. De som nu åtlyda kallelsen, att komma, de få icke allenast hvad de väntade, utan till måttet mer; emedan Gud rikligen förmår göra utöfver, allt, hvad vi kunna bedja eller tänka, och Gud är rik på barmhertighet för sin stora kärleks skull, den han oss med

älskat hafver. Ljuset till frälsning, i hvilket ljus ock innefattas den verksamma helgelseljus-kraften, uppgår för den efter Guds sinne sörjande själen, då den Helige Ande drager hennes hjerta och hon låter draga sig till att betrakta den stora sanningen, att Herren Jesus Kristus i sin lydnad är både hennes försoning och hennes rättfärdighet. Då otrosmörkret förut hindrade henne att se storheten af Guds kärlek, uppenbarad genom Jesu frälsningsverk, så betraktar hon det nu med en helig förundran, under tacksamt tillbedjande och hjertligt lof. Men, såsom det under hela Jesu förnedringslif och allra synnerligast i hans uppståndelse, var mellan ljuset och mörkret en skarp strid, så är ock ofta en allvarsam strid vid återlösningens tillämpning i den enskilda människans hjerta, vid hennes öfvergång ifrån mörkret till ljuset, från satans magt till Gud. De onde andarna fresta de nyuppväckte till förtviflan; de förra syndavanorna utgöra för många svåra hinder för att komma till evangeliskt ljus; släktingar, vänner och bekanta verka ofta tillsammans, för att kvarhålla i mörkret dem, som äro på väg att utgå derifrån, för att komma till ljuset. Men såsom alla Guds tillsägelser äro ja i Kristus och amen eller evig sanning i honom, så går ock det löftet i fullbordad, hvilket (löfte) är gifvet den, som lyder uppväckelsekallelsen: vaka upp du som sofver och ståt upp ifrån de döda, hvarmed förstås, att den af Guds Anda om synden, och därför om skyldighet till fördömsen, öfvertygade människan begynner göra ändring, i det hon kan i lefvernet, hvartill ock hör ändring i sällskap, så vidt valet beror af henne sjelf. Såsom Kristus en gång i sin återlösning har öfvervunnit alla sina och våra fiender, så hjälper han ock i sin konungliga styrelse hvar och en af sina återlösta, som för honom bekänner sin vanmagt och anropar honom om hjälp, till att tro honom om, att vilja hjälpa, allra först just att tro denna sanningen och sedan uti en sådan tro förblifva, och under förblifvandet eller fortfarandet tillväxa deruti. Herren Kristus sätter härvid, att jag så må säga, sitt rikets krafter i rörelse. Den Helige Ande verkar fortfarande med ordet om Frälsaren i den afsigt, att det i den botfärdiga själen skall komma till ett Jesu omfattande med tron. Fördens skull förhåller den Helige Ande de

nyuppvagnade själarna de evangeliska löftena, de evangeliska exemplen och manar dem, att begagna de evangeliska bönesätten, t. ex. publikanens: "Gud miskunda dig öfver mig syndare!" Eller de spetälskas: "O, Jesu, Davids Son, varkunna dig öfver oss!" Den enskilde får här säga: "O, Jesu, Davids Son, varkunna dig öfver mig!" Sådana människor, som hafva det rätta kärlekssinnet emot sin Frälsare, och därför äfven mot hans återlösta, och med hvilka de efter ljuset sträfvande, emedan de deraf äro berörde och deraf dragas, komma i närmare bekantskap antingen genom samvaro, samtal eller genom underrättelser af andra, på ett eller annat sätt, (de) bära i sina förböner sina frälsningssökande bröders och systrars angelägenheter fram inför sin Frälsares konungliga tron, likasom i Jesu köotts dagar man bar sådana till honom, som sjelfva icke kunde gå, med anhållan derom, att han ville göra dem helbregda. Ett sådant andeligt frambärande till Jesus är den kristliga förbönen. Hon är ock i Guds ord befald såsom en kärlekens pligt. Löften äro ock fästade dervid. Apostelen Jakob betygar: "en rättfärdig mans bön förmår mycket." Der hon allvar är förmår hon mycket såsom bön, med afseende på den bedjande sjelf, så förmår hon ock mycket såsom förbön för andra, såsom Abrahams och Elie med deras exempel i bibeln visa, och såsom Kristi kyrkas fortsatta historia innehåller en mängd härliga vittnesbörd om, och hvarom den saliga evigheten kommer att uppenbara mycket, som i tiden icke har blifvit uppenbaradt. Den efter Jesus, såsom det sanna ljuset, längtande, kommer att skörda den frukten af sådana förböner, att hans tillförsigt till Guds barmhertighet för Jesu skull förökas, så att han kommer till den fasta öfvertygelsen, att Hugsvalaren, den Helige Ande, har sitt nådeverk i hans hjerta och fortfarande, enligt Jesu löfte, vill blifva när honom och leda honom i hela sanningen. Dock får denna beskrifning på den kristliga förbörens frukt icke så förstås, som om den som vill komma till ljuset, kunde få vara lat och försumlig i bönen för egen del. Nej, och åter nej, ifrån första steget på himlavägen måste bönen såsom vilkor för nådens emottagande komma till och fortfarande vara med. Låtom oss höra, hvad Herren Kristus sjelf härom vittnar: "den som beder, han får, den som söker, han finner, och för

honom som klappar varder upplåtet." Häraf hentas ock i motsatt fall den väckande och varnande lärdomen, att den som icke beder, han får icke, den som icke söker, han finner icke, och den som icke klappar, för honom upplåtes icke; utan nådens dörr blifver i evighet för honom, det är, för alla sådana tillsluten. Salomo vittnar: "ett seende öga och ett hörande öra, Herren gör dem båda." Låtom oss då flitigt bedja Herren derom, att han ville gifva oss öga, att se ljuset med, ett enfaldigt öga, ett öga som icke skelar på sidan, utan ser rakt fram, så att Jesus Kristus, som genom den Helige Andes upplysning med evangelium målas oss för ögonen såsom ibland oss korsfäst må blifva vårt enda mål, må blifva vårt allt i alla; må blifva vårt A, hvarifrån vi begynna, och vårt O, eller det hvarmed vi sluta.

Såsom rättfärdighetens sol vill Herren Kristus uppgå för hvar och en som fruktar Herren Zebaot, himlahärskarornas, Guds namn, enligt Herrens uttryckliga försäkran genom profeten Malachi. Såsom den naturliga solen lyser vår naturliga, vår utvärtes människa och tjänar till det lekamliga lifvets vederqvickelse; så vill Herren Kristus, såsom den andeliga, upplysa, värma och värna vår invärtes människa. Han vill såsom ljuset också vara vårt lif. Men när Kristus blifver vår själs ljus och lif, så blir vårt yttre förhållande, sjelfva hvardagslifvet annorlunda, fastän den jordiska kallelsen i vanliga fall icke behöfver ändras. Men sättet huru den skötes blir ett annat, blir nytt.

Bassrock i Skottland.

Denna märkvärdiga klippö ligger i Frith of Forth i Skottland. Sällan får man se något mera romantiskt och skönt än hvad anblicken deraf skänker åskådaren. Klippan är till formen nästan rund, ungefär ett tusen fot i diameter och trehundrafemtio fot i höjd. På södra sidan, midt emot fastlandet, sluttar den mot sjön, såsom träsnittet visar och erbjuder en landningsplats, hvilken endast i lugnt väder kan bestigas. Äfven då är det för den ovane en fara, ty foten slinter lätt ur det klena fotfästet. På

en annan sida har klippan, till följd af vågor-
nas beständiga rasande deremot, blifvit ihålig
till ett betydligt djup. Det fins äfven en grotta,
som sträcker sig genom hela Bass-Rock, och
som erbjuder skydd åt ett stort antal vilda
dufvor. Då det är låg ebb kunna djerfva per-
soner intränga deri ända till midten, der det
är alldeles kolmörkt.

Emellan åren 1673 och 1684 voro ej min-
dre än femtio prester och andra personer i
fängelse å Bassrock för det de hållit religiösa
möten och pre-
dikningar på fäl-
tet. Ön tillhör-
de vid den ti-
den konungen af
England, hvilken
nyttjade den som
statsfängelse. Ef-
ter revolutionen
1688 tog en hop
vilda sällar, sjö-
röfvere, den i
besittning. De
hade en stor båt,
hvilken de efter
behag höjde upp
på klippan och
halad ned, hvar-
med de begingo
många vålds-
bragder ute på
öppna hafvet. De
nödgedes dock
slutligen gifva
sig till fånga,
sedan de för-
lorat sin båt
och tillförseln af
lifsmedel från
Frankrike ute-
blef.

Den stund på dagen, då utsigten af ön ger
åt ögat den största njutningen, är strax efter
soluppgången, ty om vädret är lugnt kretsas
foglar då i otalig mängd der omkring. Denna
fasta, orubbliga klippmassa framkallar ett hög-
tidligt intryck; man kan ej annat än tänka
på den ännu fastare klippan, Aldrarnes klippa,
— Jesus Kristus.

Hafvets under.

Tusentals små barn bo vid sjökusten, hvilka
icke veta eller besinna, att många tusen
andra längta att få betrakta hafvets ma-
jestät, att tusenden både lefva och dö
utan att få glädja sig åt dess härliga an-
blick. Så är det äfven med många andra
saker i världen. Men för dem, som med
egna ögon icke få bevittna dessa Skapa-

rens stora verk,
gifves det något,
somersätter den-
na skada: de
kunna läsa der-
om. Och om vi
läsa uppmärk-
samt i beskrif-
ningar öfver haf-
vet, skola vi
finna, att detta
helt visst utgör
den hemlighets-
fullaste och un-
derbaraste del
af jorden. Huru
mycket finnes ej
förgömdt i dess
djup, som vi icke
känna! Hvilka
besynnerliga dy-
stra känslor fylla
oss ej vid läs-
ningen om ett
skeppsbrott!
Hvilka högtidli-
ga, tysta frågor
uppstiga ej i
allas hjertan, då
vi tänka på den

Bassrock i Skottland.

arma drunknande besättningen, som sakta dra-
ges ned i det ofantliga djupet, utan ett afs-
skedsord till dess sörjande anförvandter. Då
faller det oss in: Huru manne det ser ut på
hafsbotten? Jag kände förr en liten flicka,
som trodde att sjöbotten var jemn som en
äng, med perlor och strålände musslor lig-
gande kringströdda öfver allt. Men hon tog
fel. Perlor ligga gömda inom fula snäckskal;
och lärda män hafva utrönt att hafvet liksom
landet har sina berg, med spetsar som ofta

sträcka sig öfver hafsytan, sina djupa dalar och sina ofantliga slätter. Vissa sinrika instrument hafva blifvit uppfunna, för att upphemta föremål från djupet. Små partiklar, liknande sandkorn, men genom mikroskop förvandlade till de spädaste snäckor, hafva i otalig mängd blifvit upptagna. Och hvarje sådan snäcka innesluter ett litet djur. Liksom på land finnes i hafvet oräkneliga millioner af oss osedda små lefvande varelser, om hvilkas tillvaro vi äro fullkomligt okunniga. Hvilken osäglig magt erfordrades ej att utföra en så härlig plan, som denna jords inrättning erbjuder, för att ej nämna de många större verldar, hvilkas tindrande ljus vi skåda på den blåa natthimmelen öfver oss.

Hafvet är icke helt och hållet blått, såsom poeterna vilja förmå oss att tro. Undantagande vissa sällsynta tillfällen eger det hvarje annan färg än den blåa. Dess utseende förändras af hvarje förbifarande moln, hvarje frambrytande solstråle, från mörkblått till grönt och grått. I östra delen af Medelhafvet är purpurfärgen den vanligaste; i Guineaviken är hafvet för det mesta hvitt, och omkring Malediverna svart; emellan Kina och Japan är det gult; vester om Azorererna är det grönt, och utanför Kalifornien antager det en högröd färg. De många olika färger hafvet företer förorsakas af otaliga infusionsdjur, hvilka äfven framkalla det fosforskimmer, som resande berättat sig hafva sett på oceanen, och som de skildra såsom en af de härligaste naturföreteelser.

Den teckning som här finnes föreställer

dödandet af alkor vid hafsstranden; ett slagande, som är ganska grymt och förekommer i stor skala i norra ishafvet, i det de klumpiga foglarna lätt kunna dödas innan de med sina korta vingar hinna undkomma sina förföljare.

Behåll det för dig sjelf.

Du har bekymmer, du känner dig vara förnärmad, din man är omild, din hustru grälar, ditt hem är otrefligt, dina vänner äro ej mot dig som de borde vara; och allt synes vara obehagligt och gå dig emot. Hvad är att göra? Behåll det för dig sjelf. En eld under askan kan upptäckas och släckas, men kastas de glöd-gade kolen omkring blir det ej så lätt att plocka upp dem. Begrif dina sorger. Den rätta platsen förruttna och obehagliga föremål är under jorden. En sårad finger läkes ej genom att taga af plåstret och visa den

för alla menniskor. Kärleken skyler en myckenhet af synder. Det som betäckes läkes utan att lemna spår efter sig; men om det en gång göres offentligt och så kallade välvilliga vänner få veta det, samlas obehag i oändlighet. Behåll det för dig sjelf. Och då bekymren äro öfver, huru sällt att då kunna säga: "ingen har fått veta derom utom jag sjelf."

Hafvets under.

Han hade mod att säga nej.

En skara unge män, studenter vid ... universitet samlades en afton i en ny kamrats rum. De kommo dit enligt öfverenskommelse dem emellan, att genom lockelser, löje och, om ej annat hjälpte, genom hot förmå den nykomne att göra dem sällskap på en utflykt aftonen derpå.

Den unge mannen var tillmötesgående, artig och tog del i deras glada anmärkningar om ett och annat, men då den ledande personen ibland dem slutligen kom fram med anledningen till deras besök, syntes han kall och likgiltig och nekade på det bestämdaste att gå med dem.

"Se så, lofva nu," sade hr S. under det harmen stod honom upp i ögonen; "vi nöja oss på inga vilkor med att du säger nej, så framt du ej kan gifva fullkomligt skäl härför. Du kan väl ej ha några skrupler eller hur?" frågades på ett förtretligt sätt.

"Jo," sade hr L. ärligt, "jag har skrupler, det är sant."

"Nåväl, låt oss då höra skälen du har att anföra. Det är troligen först mor och far som äro ett hinder."

"Just så, hr S., eller kanske skulle jag snarare säga de äro det 'andra' hindret. Mitt första hinder skulle vara namnet Kristus, hvar efter jag kallar mig sjelf, ty jag anser min ära fördra, att jag lyder min ledare. För det andra," och härvid reste han sig till sin fulla längd och stod rakt framför sina medstudenter, "är det mina föräldrar."

"Hören, kamrater, antag att jag vore i någon handelsfirmas tjänst, skullen I anse det som ett vackert och manligt drag af mig att utföra hans göromål, så långt han öfverlemnade mig åt mig, fullkomligt likgiltigt för hans önskingar och föreskrifter? Och skulle det anses såsom "skickligt" gjordt af mig att öppna hans kassaskåp och taga hvad jag önskade och vänta, att han skulle likgiltigt öfverse med mina fel och fortfara att behålla mig i sin tjänst? Och varen goda och sägen mig, om det är bättre att missbruka våra bästa vänners förtroende och förspilla deras penningar, och hvad ännu värre är, bringa vanära och sorg öfver deras gråa hår? Det synes för mig vara en högst nedrig sak, att först krossa

sin moders hjerta och sedan gå omkring och skryta öfver att man ej är bunden vid sin moders förklåde. Nej, vänner, så länge som jag vill taga min faders penningar för att hjälpa mig att studera, vill jag åtminstone begagna dem ärligt. Då jag blir min egen och förtjenar sjelf mitt bröd, då kan jag göra med mina penningar som jag vill."

Studenterna lemnade honom i hast, sägande att de lofvat sig bort på aftonen.

Klosterlifvet afslöjadt.

(Forts. fr. föreg. nr.)

Klockan ett gingo de åter till skolan, der de stannade till klockan tre, då den var slut. Derefter påtogo de sig sina egna gamla paltor och aflade skoldräkten. Klockan fem fingo de sin aftonmåltid, hvilken beständigt bestod af gröt och sirap och för ombytes skull någon gång af gröt och kärnmjölk. Ibland vägrade barnens svaga små magar att mottaga en så osmaklig föda, och vid sådana tillfällen brukade syster Anna Josef, hushållerskan, stå öfver dem med en läderrem; hvarmed hon piskade dem till dess de åto den vämjeliga maten; eljest måste de svälta, tilldess de voro glada åt att få hvad som helst.

Jag kunde icke afhålla mig från att gråta, då syster Anna Josef (deras förra moder) dagen efter min ankomst tvingade dem att med nakna fötter springa en half timme i snön, och hon använde läderremmen häftigt på de barns nakna axlar, som stannade eller tvekade. Denna syster förlöjlade mina ömma känslor mot barnen, i det hon sade att jag snart skulle blifva förhärdad för sådana saker och att jag måste rätta mig efter disciplinen.

Oaktadt de stränga förmaningar jag erhöi, beslöt jag leda dessa små öfvergifna med kärlek och godhet. Deras hjälplösa, ensliga belägenhet frammanade mitt hjertas hela deltagande. Jag tilltalade dem ömt, smålog vänligt mot dem, och snart upphörde de att vara rädda för mig. De voro deremot så förskräckta för systrarna, att de vid åsynen af en af dem sprungo bort och darrande gömde sig i någon vrå. Jag hjälpte barnen vid alla deras behof: jag kammade deras hufvuden, hvilka i följd af vanvård voro fulla af ohyra och betäckta med sår och skabb. Det var den mest vämjeliga syssla jag någonsin utfört, men genom daglig skötsel lyckades jag inom tre veckor befria dem från ohyran. Hvarje lördag badade jag deras vanvårdade kroppar, som äfven voro fulla af ohyra. Denna behandling, så ovanlig för dem, förskaffade mig snart deras tillgifvenhet, och de gladdo sig åt, att hafva mig i sin närhet. De vågade sitta vid mina fötter och vid min sida, täljande om hvem som skulle vara mig närmast, under det jag berättade dem små historier, medan jag lagade deras trasiga kläder. Jag var endast hos barnen om morgnarna före skolan och efter skolan om aftonen, till nästa morgon, då jag äfven

var tvungen att undervisa sextio barn i den till församlingen hörande skolan.

Men detta sakernas tillstånd skulle icke alltid fortvara. Syster de Sales, "sqvallerskan," som märkte den tillgifvenhet och, som hon kallade den, otillbörliga förtrolighet, jag visade de stackars barnen, omtalade det för syster Mary Josef, som kallade mig till räkenskap därför och förbjöd mig att hädanefter tillåta barnen att närma sig mig. Jag var underkastad det noggrannaste spioneri från syster de Sales' sida.

En dag omtalade hon för syster Mary Josef, att ett litet barn vid namn Mary Grey hade sagt henne en osanning och yrkade på att hon borde strängt straffas därför. Hon gaf mig i följd deraf en befallning från syster Mary Josef att pålägga barnet ett svårt straff. Jag kallade Mary Grey afsides och bannade henne för hennes fel genom att i lifliga färger föreställa henne hur förfärlig denna synd är; och såsom straff befalde jag henne att på sina knän bedja Gud om förlåtelse, hvilket hon äfven ganska ångerfullt gjorde. Men det stackars barnet skulle icke slippa så lätt derifrån. Syster Mary Josef, som betraktade mig genom en sidodörr, inträdde nu och frågade mig häftigt hvarför jag icke lydde hennes befallning och straffade barnet. Jag svarade att jag gjort det, hvarefter hon genmålde: "jag skall lära dig, hur du skall aga henne — du skämmer bort de der barnen, så att de snart komma att vilja regera oss." Derefter förde hon barnet ned i en källare och bad mig följa henne. Hon band det endast sexåriga lilla barnet vid en söndrig stol, ryckte af henne kläderna och slog henne obarmhertigt med läderremmen på hennes nakna kropp. En dylik grymhet hade jag aldrig någonsin bevittnat, och tårar rullade dervid från mina ögon. Men åsynen af min rörelse gjorde henne ursinnig; och hon sade, i det hon vände sig till mig: "jag skall lära dig att öfvervinna dina ömma känslor och det med ens." Derpå räckte hon mig remmen, befällande mig att på samma sätt slå barnet. Jag satte mig deremot, sägande att jag tyckte att barnet för denna gång blifvit nog straffadt. Då tog hon upp en rotting och gaf mig ett slag dermed öfver axlarna, i det hon frågade: "är detta sättet att utföra lydnadsöfvet? Då en klosterföreståndarinna befäller, får inga invändningar göras, utan man har blott att lyda." Jag hade således intet annat val än att blindt lyda henne. För första gången i mitt lif lyfte jag min hand för att förorsaka någon varelse smärta.

Ack, det var en förfärlig pröfning; och jag kan icke glömma denna dag och de tankar, som sysselsatte mig! Då jag gick in i klostret, hade jag väntat att finna kristlig kärlek och mildhet; men likväl hade en syster slagit mig med en stor käpp och tvingat mig att handla omenskligt. O, huru mitt sinne harmades öfver en sådan behandling, och min själ fylldes med bitterhet mot den elaka system! Men mitt samvete förebrådde mig synden att hysa dylika tankar mot en föreståndarinna, som representerade Gud för mig. Jag ödmjukade mig och föll ned för hennes fötter, bekännande hvilka känslor jag hyste för henne. Jag bad om förlåtelse, uppmanande henne att bedja för mig, att dessa frestelser måtte vika ifrån mig. Hon svarade att "hon hellre ville bedja för djefvulen än för mig," och befalde mig gå ut från hennes åsyn. Mitt hjerta var uppfyllt af en outhärlig ångest, och

jag återvände till min ensliga cell, förtviflad och olycklig.

Omkring fyra veckor senare försökte jag en dag att räcka en sak som låg öfverst i klädskaftet. Jag stod på en stegen omkring fyra fot från golvet. Emedan jag icke riktigt nådde upp, stälde jag mig på tå, då stegen plötsligt halkade undan mina fötter, hvarvid jag föll till golvet. Stegen som äfven föll omkull, gick sönder. Min rygg blef svårt skadad, men sak samma med min egen smärta. Det var öfver den söndriga stegen jag var ledsen, emedan jag viste att jag skulle få ett strängt straff för det den gått sönder. Darrande samlade jag ihop de brutna styckena, förde dem till syster Mary Josef, föll till hennes fötter och bad om förlåtelse. De ord hon vid detta tillfälle talade till mig äro så lifligt inpreglade i mitt minne, som om de blifvit sagda i går. Hon begagnade så simpla, oqvinnliga uttryck, att jag aldrig i mitt lif hört något dylikt. Till straff måste jag göra ett par andra trappsteg, sade hon, alldeles lika dem som gått sönder. Jag hade aldrig någonsin sysselsatt mig med något slags snickeriarbete, men *lydnaden* tillät mig icke att göra invändningar eller anföra några ursäkter, hur orimlig befallningen än var; emedan "fullkomlig lydnad erfordrar en själ utan vilja, och en vilja utan förstånd."

Som det var lördag, då ingen skola hölls, hade jag hela dagen att utföra detta arbete, och jag var tvungen att hafva det gjort före midnatten. Jag kallade Emma Scanlan, den äldsta af barnen, till min hjälp och begaf mig derefter till St. Josefs kapell. St. Josef var ju en timmerman, och jag auropade honom att lära mig tillverka trappstegen. Väntande på ett underverk, gick jag till mitt arbete. Jag sågade och hamrade och hamrade och sågade ända till aftonen, innan jag lyckades att få i hop något som liknade trappsteg; och fastän icke så fullkomliga som de förra, voro de det oakadt lika starka. Jag framställde mig åter för syster Mary Josef för att höra om mitt arbete behagade henne; men hon hade beslutat att icke vara nöjd; och oakadt den tid och det arbete jag användt på att försöka lyda hennes befallningar, gaf hon mig order att gå ut och begära ett pris för dem före aftonmåltiden. Detta var en ny, djup förödmjukelse; men likväl lyckades jag tigga fem dollars af det vidskepliga folket, som äro rädda för att neka de "heliga systrarna" någonting. Syster Mary Josef behöll penningarna för sin del; och de trappsteg jag gjorde voro i bruk då jag lemnade Paterson, der jag förmodar de nu hållas heliga, såsom en relik efter den upproriska syster de Chantal.

En morgon i maj månad voro alla systrarna sysselsatta med att ordna blomstersängar i trädgården. Jag höll på med att gräva med en liten eldskffel och under det jag på detta sätt var sysselsatt flög en stor jordmask upp i mitt ansigte, hvilket kom mig att skrika till. Då det nu var den s. k. "tystnadstimmans," frågade syster Mary Josef hvem som brutit mot reglerna genom att skrika. Syster de Sales, som alltid var färdig med anklagelser, svarade att det var syster Teresa de Chantal. Jag förklarade henne orsaken, hvarvid hon befalde mig att taga masken och äta upp den. Jag greps af fasa vid denna befallning och sade att jag var rädd att den skulle förgifta mig, hvarpå hon svarade, att jag vore skyldig att lyda,

äfvén om jag vore säker om att den dödade mig. Hon påminde mig härvid om S:t Katharina de Sienna, som åt maskar från en kräfta i en kvinnas bröst. Hon sade, att om jag någonsin väntade att blifva ett helgon, borde jag härma deras förödmjukelser. Jag hade alltid haft den största afsky för alla slags kräldjur; och blotta tanken på att taga masken i min hand var outhärdlig. Men att äta den, usch så förfärligt! Jag hade knappt tagit masken i min hand, förrän jag, öfvervunnen af min känslighet, med ett nytt skri lät den falla till marken. Nu tog syster Mary Josef masken, stoppade den in i min mun, och tvingade mig att tugga den, till dess jag fick de svåraste kvalningar.

En stor mängd helgdagar firas af numnorna: och på sådana dagar tillbringa presterna tiden i klostret, förströende sig i systrarnes sällskap, utan att fråga efter att de bryta mot reglerna, hvilka endast medgifva tvenne timmar om dagen till förströelse. På dessa dagar sökte jag alltid smyga mig bort till kapellet; men syster Mary Josef, för hvilken min gudsfuktan var en stötesten, förbjöd mig handla annorlunda än de andra systrarna och befalde mig att dessa dagar stanna i samlingsrummet, äfvén om jag icke toge del i deras förströelse. Jag vill berättat en tilldragelse, som hände en af dessa dagar.

Ett antal prester tillbragte eftermiddagen hos systarna; och gjorde sig lustiga vid vinet, glacen, karnorna, konfekten, nötterna m. m. En stor insekt, som sprang utefter golvet, ådrog sig syster Anna Josefs uppmärksamhet. Hon steg upp från stolen och dödade den med sin fot, härvid försakande ett ganska obehagligt ljud och lemnande en ful fläck på golvet. Jag kunde ej afhålla mig från att utropa: "o syster, huru grymt!"

Detta utrop fäste presternas uppmärksamhet vid handlingen, hvilken de förut icke hade märkt. Syster Mary Josef blef förtrotad öfver att presterna skulle få veta om syster Anna Josefs råa handling, och hon gaf mig en blick, som tydligen sade: "det skall du få plikta för."

Följande dagen skickade hon bud efter mig i skolan, befallande mig att genast infinna mig hos henne. Jag lydde och fann henne i hönsgården med en stor skärknif i handen och en höna, bunden vid fötterna. Hon tilltalade mig så här: "jag vill nu bota dina känsliga nerver och lära dig att aldrig mera reta mig genom att låta presterna få se systrarnas fel. En blott novis som du dristar finna fel med de invigda systrarna!" Derafter befalde hon mig att taga knifven och skära hufvudet af hönan. Jag tog knifven och började afskära det. Hönan begynte sparka och hoppa, hvilket kom mig att släppa knifven och darra af sympati för hönan. Jag sade syster Mary, att det var mig omöjligt att döda den, emedan jag icke kunde uthärda att se den lida. Hon yrkade likväl derpå och jag försökte ånyo, men med samma resultat som förut. Jag försökte gång efter annan och lyckades icke förrän efter en timme af det största lidande både för hönan och mig själf, emedan jag tvenne gånger svimmade under min förrättning.

Det hände ofta om söndagen, att syster Mary Josef brukade uppmana mig att kläda barnen i deras gröna dräkter till gudstjensten, och just som de voro färdiga, brukade hon komma in i klassrummet och häftigt slå

eller knuffa mig, frågande hvarför jag icke klädt dem i deras röda dräkter. Jag svarade att hon ju befalt mig kläda dem i de gröna. Hon brukade då öfverösa mig skymford, sådana som dessa: "du lögnaktiga, lata varelse, tag på dem de röda dräkterna inom fem minuter, eljest skall jag bryta sönder hvarje ben i din kropp!" etc. De stackars barnen voro nu tvungna att på fem minuter ömsa kläder och likväl i rättan tid vara färdiga till gudstjensten, hvilket försakade den största förvirring ibland dem och lemnade allt i den vildaste oordning, så att jag sedan hade att göra ända till middagen med att lägga allt på sina rätta platser.

Det var ovanligt att få höra syster Mary Josef tala höfligt till systrarna, men hur olika var icke hennes sätt och utseende då hon mottog och samtalande med sina beundrande gäster i mottagningsrummet! Då var hon idel vänlighet och älskvärdhet; men bakom scenen var hon en demon, en vildsint och rå kvinna. Jag vill ännu högre lyfta slöjan som döljer henne för världen.

Jag hade en dag ett ärende till henne angående barnen. Fruktande att jag skulle glömma det och derigenom ådraga mig något svårt straff, lemnade jag skolrummet och skyndade till samlingsrummet, der jag väntade att finna henne vid sina sysslor. Hon var likväl icke der. Jag begaf mig nu tyst till hennes rum och öppnade försigtigt dörren; ty jag var rädd att störa henne, i fall hon sof eller var sjuk. Hon sof icke, utan underhöll en "högvördig fader," som nu är död, på ett sätt som ganska litet stämde öfverens med klosterreglerna. Hon blef rasande öfver mitt intrång och knuffade mig häftigt ut i förstugan och ned för trappan. Fallet var så svårt, att jag öfver en vecka gick och haltade. Men då hon fruktade att jag skulle omtala hennes uppförande för de andra systrarna, kallade hon mig till sitt rum på aftonen, hvarvid hon bad om ursäkt för det hon knuffat mig och uppmanade mig att icke för någon nämna eftermiddagens äfventyr. Med sin vanliga förställsamhet gaf hon ett sken af oskuld åt sitt uppförande; och jag gjorde inga invändningar utan lyssnade enfaldigt till hennes ord. Hennes ursäkt var den, att fader D. hastigt blifvit ganska sjuk, under det han gjorde besök i affärer; och hon hade bedt honom lägga sig på hennes säng, der hon bättre kunde sköta honom.

(Forts.)

Böcker för under halfva priset.

Af de böcker, som annonserades i N:o 1 af denna tidning, fins ännu tillfälle att få för samma pris: böcker till ett värde af öfver 38 kronor för 15 kronor. Var god läs igenom annonsen i N:o 1 och jemför priset med värdet, som derför erhålles, och sänd sedan efter det annonserade; och vi försäkra, att hvar och en som detta gör, skall känna sig mycket väl belåten med att ha på detta sätt använt 15 kronor.

Red. af Ljus i Hemmet.
Göteborg.